

Передплата на „Буковину“

платна в Чернівцях:

в Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на четверть року 6 кор., на місяць 2 кор.

в Росії: на цілий рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.

в інших державах: на цілий рік 40 фр., на пів року 20 франків.

Для місць і селян буде виходити „Буковина“ раз на тиждень під неділю і коштувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на четверть року 1 К.

Поодиноке число 10 сотиків.

Оголошення коштують по 10 сотиків від одношпальтової стрічки або за місця дрібними дрібними (четверті). При кількоразових або при річних замовленнях значний опуст.

ЗАПИСКИ.

(Знана тактика. — Невдала пропозиція. — До характеристики „Wahrheit“).

Се знана тактика всіх політичних партій, які хотіли би приспрати чуйність свого противника або її зробити з него несвідоме і податне оруде для своїх цілей, що вони люблять удавати рівнодушних, часами навіть приязніх супроти противника. Навіть такі безпardonні Поляки в Галичині потрафлять запевняти деколи, що їх борба не звертає ся проти українського народу, що противно: вони люблять той „почтіви людек“ а коли боряться, то лише з інтелігенцією, яка „сіє ненависть“ в народі на шкоду йому самому. Подібної тактики хоче мабуть придернувати ся супроти нас п. Кисанович, котрого національні Німці витрутили в ролі „провідника“ учительства і котрий виступав тепер більше як християнсько-соціальний агітатор і національно-з'єднаний Румун, хоч не від того, щоби свої давні симпатії у декого з учителів не визискувати для теперішніх політичних цілей.

П. Кисанович найголосніший герольд нового напрямку румунської політики; йому завдачуємо пізнання найвищої цілі сего руху — політичну „еманципацію“ Румунів. Те, що ми звернули увагу нашої суспільності на нову небезпеку, заскочило п. Кисановича і він старається (гл. „B. f. L. Z.“) ч. ч. „Zur Einigung im româniischen Lager“ заспокоїти т. зв. приспрати нашу суспільність старою піснею до українського учительства, коли що між ним є хто, що слухав би його слова. П. Кисанович запевняє іменно, що „Румуни мають стілько роботи

самі між собою, що її думати не можуть про ніякі здобутки“ і предивною льотікою доходить відтак до висновку, що „злука Румунів повинна бути для Русинів що найвище понукою зірвати також з негідним станом, де ціла нація становить лише поле для погоні провідників за провізіями.“ Проти отсих запевнень ми одначе масмо виразні съвідоцтва самого п. Кисановича як і румунофільського органу („Czern. Allg. Ztg.“) про „політичну еманципацію“, про „поворот до недавного політичного розв'язку“, про „restitutio in integrum“, до якого стреміти ме румунська політика? А даліше: п. Кисанович хоче переконати съвіт, що злука Румунів є власністю зірвання з тим негідним станом, де ціла нація була полем погоні для провідників за провізіями. Чи справді воно так, сумніваємося. Адже Фльондор-Ончул-Лупу-Кисанович належать дальше до нової партії і що йно тепер та суцільна, з'організована партія може бути додідним полем для погоні за провізіями. П. Кисанович ужив видко сего довгого звороту лиш на те, щоб вцілити в нас і тим чином зрадив, куди властиво звертається ся вістреб нового курсу.

Потверджують отсе ревеляції „Buk. Volksbl.“, органу, до якого п. Кисанович і Румуни стоять дуже близько, ревеляції, про котрі у нас вже була мова. Поборене „української кліки“, т. зв. політичного впливу українських провідників, се перше бажане християнсько-соціальної і румунської коаліції. Переложім отсе на простійшу мову, то вийде: ми проти українського народу не боремо ся, про ніякі здобутки не думасмо, але проти ваших провідників будемо виступати і сподіємося, що її ви

у власнім інтересі поможете нам, щоб „зірвати з тим негідним станом...“ і т. д. Зовсім так само твердять Поляки в Галичині.

Панове, за яких говорить Кисанович, не люблять дуже теперішної „української кліки“. Отже добре. „Кліка“ уступає, на єї місце або не приходить ніхто, або приходять інші, пр. радикали. Вони можуть іти двоякою дорогою: або стреміти до задержання уже здобутих прав українського народу і здобутя нових, котрі нам ще всюди (на церковнім полі, в школництві) належать ся, або зреагувати з того усього. Питаємо ся, коли вони були би любі п. Кисановичеві і кумпанії? Очевидно, не тоді, як ішлиби першою дорогою. Не ходить отже тут о поборене сих чи тих провідників, але о зломані в загалі українського впливу на те, щоби отворити дорогу господарії німецько-християнсько-соціального, румунського і московофільського аліансу. І ті панове припускають, що хто небудь з української інтелігенції приложить рук до отсего діла?

*
Коли вони справді вірили в те, то вже мали нагоду розчарувати ся. Як ми доносili свого часу, хотіли християнські соціяли для збаламучення українських виборців поставити між кандидатів до ради міської двох Українців: дра. К. Клима з поступової і п. Ілька Поповича з радикальної партії „B. f. L. Z.“ написала на віть, що „радикальні Русини кандидують (?) на християнсько-соціальній лісті інж. Ілька Поповича“. Що-до першого кандидата так вони знали з гори, як він прийме їх

К. ЖД.
Значені ідеї солідарності в економічній програмі.

Переклав Фр. Коновський.

(Конець).

Се наш спосіб поступовання. Він цілком науковий та згідний із найновішими понятіями. Ми, кооператисти, хочемо рівнож поправити суспільній осередок через додане відповідно дібраних дріжджій. Наши консумційні спілки в вправді дуже скромнені, майже неармі, а проте представляють вони висшу форму суспільної організації: висшу економічно і морально. Кожде з них становить маленьку республіку, маленький съвіт, такий мікрокосмос, що заводить у себе засади рівності і братерства — суспільні чесноти, які ми бажали б увести в житі — в правдиве житі.

Віримо, що розвиваючись та збільшуючись, забираючи чимраз більші простори, дорогою повільної праці через заражуване і фермент, опанують сї кольонії цілій съвіт і усунуть силу своєї присутності всіх лихі ферменти, що затрувають нашу суспільність. Ми віримо, що вони усунуть всі ферменти зависті, егоїзму та брудного інтересу, ферменти суспільної гнилі. Ми віримо, що зможемо дати съвітові духи жичливості для людей, духа солідарності, врешті духа погоди, що буде ясніти в очах наших дітей, як ми самі будемо вже за старі, щоби піддатись сїй переміні.

Се напів віншні вороги. Перших можна би побідити, других приєднати. Але крім тих маємо ще й внутрішніх ворогів, а ті є найнебезпечніші. Знаємо всі, що в твердині, поки ворог за мурами, оборона ще можлива. Але з хвилею, як він ввійде до середини — оборонитись вже годі.

Більшість кооперативних спілок, які згинули, пропала не так наслідком своїх провин і блудів. Ницьше нас не лише напасті купців і глуха нехіть робітників, як радше дві внутрішні хороби: купецький дух та занадто велике поняття індивідуальності.

Під словом „купецький дух“ розумію передовсім се задивлюване на кооперативу як на склеп, де можна заробити, або заощадити добрий гріш. Очевидно годі легковажити практичні користі з кооперативи, бо ті користі виріжнюють кооперативу від всіх соціалістичних уточій. Але не забуваймо того що кооператива має головно на цілі знести, а болай ограничити до мінімум в нашім економічнім устрою вплив егоїзму, особистого інтересу та погоні за зиском. Тому коли бачимо, як той дух спекуляції, се бажане зиску, які кооперативні спілки повинні нищити, якраз в тих спілках розростаються сї бадиле, тоді можна сказати, що ціль кооперації схиблена.

Скоро бачимо членів кооперативної спілки, які мірять свій запал до справи тільки висотою дивіденди, як бачимо ентузіазм тих членів, як лів-

денда зросте до 6%, а чусмо кипни, як вона спадає до 2%, тоді можемо сказати, що ті люди — се кооператисти лише з іменем.

Знаємо такий стан річій: ми бачили членів наших спілок, які носились з цінниками всіх торговель даної місцевості. Артикули, які ми продавали низьше торгової ціни, або зі стратою, купували в нас; але всі товари, які в нас коштували хочби о сантім дорожче (звичайно тому, що товар був лучший, а вага правдива) купували де інде.

Одного разу пр. ми хотіли дати нашим пристильникам можливість скористати із знаменитого інтересу, який вдалось нам зробити на такім купні съвіті чи мила — нині вже докладно не памятаю — супроти чого могли ми продавати сей товар по незвичайно низькій ціні. І що показалось? Ми мусіли залишити свій намір, бо наші члени купували товар цілыми фірами, щоби відтак відпродати його із зиском.

З хвилею зменшена дивіденди бачили ми зменшенні числа купуючих, а як настали лихі часи та зачали ходити глухі вісти про конечністі зліквідованих інтересів, тоді зачало зголосуватись до наших бюр дуже богато спілковців і то цілком не бідаків, а панів в циліндрах, що приходили... і пошо, думаете? Може з пропозицією пожичити нам гроші? На жаль, ні! Вони приходили домагатись настільно звороту грошей за уділи.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині,

виходить що дні крім неділь і съвіт.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петровича число 2.

Число телефону 176.

Адрес для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна усно порозумівати ся що дні від 10—11. рано і 2—3. пополудні крім неділь і съвіт.

Надіслане по 40 сот. від стрічки, при частіших замовленнях відповідний работ. Рекламації неопечатані вільні від порта. Рукописи звертає редакція лише за попереднім застереженем і зображенем поштової належності.

Циркулярі які приложи коштують по 2, 3 і 4 сотики від штуки.

Належитості за анонси марками поштовими не приймається.

Масло десерове й кухонне можна найтакше купити в склепі Краєвого Союза господарсько-молочарського при вул. Рускій ч. 6.

„ласку“. Але й другий дав непрощеним опікунам відправу, заявляючи одному з менерів партії, що й радикальні Українці ідуть при виборах солідарно з прочими і не дадуться ужити за уруде роздору. Наслідком того знищили христ.-соціалистичні лісти, на яких вже були поставлені українські кандидати і пустили нові без ніякого Українця. Ось вона: Р. Штрайт, Й. Відман, А. Адельсбергер, Д. Попович, Г. Конрад, М. Кисанович, З. Качмаровський, П. Кляйн, Х. Міллер, В. Марія, А. Вінклер. Ось християнсько-соціальна справедливість супроти Русинів!

*

Появила ся свого часу в ославленій „Wahrheit“ статя проти М. Фішера. „Słowo polskie“, подаючи вістку про неї, називало її автором А. Ончула. Фішер захадав через свого заступника правного п. Невечереля виснені. Чи Ончул був автором статі чи не був — досить, що дав п. Невечерелеві повновласті зложити і вислати до ред. „Sł. p.“ спростоване того змісту, що він названої статі не писав ані не інспірував і стоять далеко від неї. Перекладач „Sł. p.“ змінив текст спростовання о стілько, що замість „стоять далеко від неї“ т. є статі, написав „стоять далеко від таких справ“, т. з. закидів на адресу Фішера. Ончул ваяв се за обиду для себе і редакції „Wahrheit“! На основі відповідної заяви Ончула закинула „Wahrheit“ п. Невечерелеві, що він яко правний, заступник і приятель Ончула та редакції стояв рівночасно на услугах Фішера і скомпромітував своїм спростованем п. Ончула і видавця „Wahrheit“. Наводимо отсє для характеристики, що Ончул і Кисанович уважають обидою і на яких „основах“ ред. „Wahrheit“ потрафить закинути навіть свому приятелеві — зраду і продажність. П. Невечерель виснував з сего консеквенції, бо заявив публично, що з людьми, котрі стоять коло „Wahrheit“ не хоче мати нічо спільного. Се заявив він в імені своїм і свого спільника, рідного брата Авреля, додаючи, що така „Wahrheit“ не може судити людей. Ось так то покинули п. Авреля Ончула і Кисановича і єго обонці, між ними єго рідний брат...

По Україні.

* По закінченню першого просвітно-економічного конгресу, 2. с. м. вечером, відбулися в салі львівської „Рускої Бесіди“ перші загальні збори „Товариства українських наукових викладів імені

Петри Могили“⁴, яке має сповнити задачу так званих народних університетів. Щоб познакомити близьше наш загал з цим товариством, наведемо деякі важливі постанови з його статута.

І так цілю товариства є ширене знання і просвітіти. До сей цілі мають вести: Наукові і популярно-наукові загально-доступні виклади, відчити, розмови і систематичні курси в українській мові. Наукові і популярно-наукові літературні і публіцистичні видавництва періодичні і неперіодичні. Удержуване загально доступної бібліотеки і музея. Мовою викладів, відчитів і видавництв та урядовою мовою товариства є мова українська. Виїмково може товариство публікувати видавництва і уряджувати відчити іншою мовою, в цілі зазнакомлювання інших народів із нашим культурним життям.

Перші загальні збори товариства отворив ініціатор сїї нової інституції професор др. О. Колесса. Розказавши генезу товариства, пояснив його задачі і ту важку місію, яку воно має для нашого народу. Опісля звернув ся бесідник до наших братів ізза кордону, які в комплєті явилися на зборах, і витаючи їх як членів товариства, висловив надію, що ся нова галузь культурної праці затиснить звязи та скріпити єдність і солідарність нашого великого народу, розірваного політичними кордонами.

На сей привіт відповідали закордонні гості М. Левитский, Поліванів, Корольов, Приходько, Хренников і речник буковинської Руси П. Клим. З їх слів било стілько сердечності і радості з причини нашого національного розвою, що бесіди їх зробили глибоке враження на присутніх і піднесли поважний настрій зборів.

На внесене д-ра Вол. Охримовича вибрано одноголосно головою товариства проф. д-ра Колессу, виділовими гімназильними професорів І. Колорудза, д-ра І. Раковского, д-ра В. Левицкого, д-ра С. Рудницкого і д-ра Томашівського, а заступниками виділових гімн. професора Ф. Колессу та академіків Мироновича і В. Гериновича. До контрольної комісії увійшли М. Волошин і др. Вол. Бачинський.

Опісля розчинула ся широка незвичайно оживлена дискусія, на тему задач нового товариства і способів виповнювання їх. Брали в ній участь д-р С. Рудницький, д-р Охримович, Вол. Іванець, проф. Залозецький, П. Клим, М. Левитский, Корольов, Поліванів, Приходько, Хренников, д-р Раковський, А. Будзиновський, о. Гарматій і ін. Опісля голова товариства відповідав на деякі запити, доносячи між іншим, що комітет основателів засталегідь уже постарається о цілій ряд відчитів з усіх областей науки, так, що уже в найближчих днях відбудуться відчити у Львові і Перемишлі.

Збори закінчив голова горячою бесідою, в якій висловив переконання, що праця товариства піде широким руслом і причинить ся до піднесення культурного рівня і скріплення нашого народу.

Тоді не міг я опертися порівнянню того сумного факту з тим, що діється в інших краях. Тоді не міг я непригадати собі зворушуючі анекdoti з історії товариства Піонерів із Рошаль. Була се критична хвиля в істнованю сїї славної спілки: говорено вже про ліквідацію та руїну. І там багато спілковців приходило відобрести гроши за уділи. Одній бідній жінчині, яка помістила в спілці всі свої ощадності, радили, щоби пішла чим скоріше відтіль їх забрати. „Нащо — відповіла, вона все, що маю, заробила я завдяки спілці, нині має вона право те все відобрati“.

Коли спілка має таких спілковців, може вийти побідно із всіх тарапатів. Але проти цього члені будуть уважати лише на дивіденду, то вона мусить упасти скоріше, чи пізніше.

Затамте собі те добре: кілько разів має бути спілка інтересом, буде се злій інтерес. Під тим зглядом робітничі стоварищі представляють часто висність над буржуазійними. Вони журяють ся менше про дивіденди, мають більше почуття обов'язку попирати добру справу, вносить більший капітал охоти і віри а все те має в кооперації більше значення, ніж капітал в готівці. Якраз тому, коли буржуазія спілка в Монпельє упала, спілка в Нім, де переважає робітничий елемент, розвивається ся дуже гарно та оправдує свою назву „Солідарність“.

Друге лихо — то дух індивідуалізму. Він становить найгірше лихо. Всі інші перешкоди,

на другий день відбулося конститууюче засідання виділу нового товариства. Опісля обговорювано програму діяльності та уложені серію викладів на місяць лютий для Львова.

І так відбудуться виклади проф. д-ра О. Колесси, д-ра С. Рудницкого, д-ра Володимира Охримовича: д-ра О. Маковея, д-ра І. Раковского, д-ра С. Томашівського, д-ра В. Левицкого. Всі ті виклади відбудуться в салі товариства „Сокіл“ в домі „Дністра“.

* Управа російської ліги освіти вибрала спеціальну комісію, щоби вона установила порядок святкування 19. марта столітніх роковин уродження М. В. Гоголя. Управа поручила комісії порозумітися з городськими, земськими й громадськими інституціями та культурно-просвітнimi товариствами про організацію в той день свята, відчитів то що, присвячених Гоголеві. Комісія поручено поклонотати ся перед урядом, щоб день 19. марта оповіщений був, як день національного свята. Комісія виробить установи про медаль ім. Гоголя, про відане популярного збірника його творів та про загально російську підписку на заснування в селах 100 бібліотек, а в Петербурзі „Первої едині школи“ ім. Гоголя.

* Агрономи: Сазонов, Козакевич і Заікін звернулися до губернатора з проєктою про те, щоб дозволено було їм заснувати „Кіївське агрономічне товариство“, яке ставить собі мету допомагати розвиткові науки про сільське господарство, стежити за тим, як стоять сільсько-господарські справи скрізь в Росії, а також і в південно-західному краї і розвивати сільсько-господарську науку серед людей, що цікавлять ся нею.

З внутрішніх справ.

Про термін нового скликання парламенту годі що-небудь сказати. Припускають, що парламент збере ся за які чотири неділі, бо з одного боку правительство мусить перед кінцем марта полагодити державні конечності, з другого знов боку було занадто резиковно скликувати сесію тепер. Християнські соціалисти кладуть натиск на се друге, бо перед 3—4 тижнями не зміняться у способи, наслідком того регулярність парламентарної праці не була би загвартована.

* Будапештенські днівники обговорюючи ситуацію, не можуть укрити в більшості свого відповіді з причини замкнення австрійського парламенту. Орган людової партії освідчує, що Австрія не доросла до парламентарного правительства, а управляти нею можна лише абсолютно. Часописи виражають сумнів, чи язикова та національна квестія зможе бути полагоджена в парламентарній дорозі.

про які ми говорили, дадуться побідити, але справді нераз находять мене хвилі зневіри, бодай що до Франції, чи кооператива зможе коли не будь побідити того свого найбільшого ворога. В інших расах, пр. в англійській, германській, славянській почуття, а радше інстинкт суспільний є сильніший. Там люди з більшою охотою лукають ся в спілки, з більшою охотою посвячують своє життя для загального добра. Ми, Французи, є індивідуалістами до крові і кости. А навіть правду кажучи, слово „індивідуаліст“ вводить в блуд, бо насуває думку, що у Франції спотикаємо частіше визначні одиниці, ніж де інде. Так цілком не є: тільки просто кождий хоче „виріжнитися“. Найкрасшим доказом того є манія ордерів, спосіб, щоби дати пізнати другим промочи червоні стяжечки при кляпі сурдути, щоби даного чоловіка „не мішати з іншими“.

Такий чоловік, як славний повістяр Золя, що ніколи не займався ані економією, ані кооперацією, звернув увагу на ту чисто французьку хибу в промові виголошенні на з'їзді днівникарів в Лондоні. Якраз тую занадто велику буйність духа індивідуалізму у Франції толкував він фактам, що тут значна більшість днівникарських статей носить підписи авторів, під час коли в Англії є вони переважно безіменні, бо там особа днівникаря зливається в одно із днівником.

Увага цілком трафна. У Франції не маємо цілком охоти абдикувати з нашої особистої величини, вищисловувати наші неповодження як доказ, що наші мрії недостигні. Хочби тисячі спілок упали, то се все ще таки не значить, що кооператива є нездійснена. Одна спілка, що добре розвивається, дає

залишать відбудеться з конститууючим засіданням виділу нового товариства. Опісля обговорювано програму діяльності та уложені серію викладів на місяць лютий для Львова.

В угорській соймі предложив референт військової комісії справоздане в справі контингенту рекрутів. — В тягі дискусії над реформою податків освідчив Векерль, що якби та реформа не стала в короткім часі законом, тоді він мусів би скинути із себе всяку відвічальність за се.

Заграничний огляд.

— В турецко-болгарській конфлікті наступив зворот, який став великою несподіванкою для дипломатичних кругів. Як відомо, Туреччина жадає від Болгарії відшкодування в сумі 120 мільйонів франків (перше жадала 600 міл.), під час коли Болгарія жертвував її всього 82 міл. Отже Росія за-пропонувала Болгарії таке: позаяк Туреччина винна Росії воєнне відшкодування, проте Росія уступить частину сего довгу Болгарії на невеликий процент і в сей спосіб претензії Туреччини до Болгарії будуть заспокоєні. З другої сторони Туреччина має зобовязати ся до сплачення решти довгу Росії в річних ратах. Виглядає оно так, що Туреччина дістане від Болгарії се відшкодування якого домагає ся, а в дійсності не дістане нічого. Росія натомість скористає подвійно: по перше возьме частину відшкодування, яке її винна Туреччина, а по друге Болгарія стане знову політично і фінансово залежною від Росії. В сей спосіб Росія відзискає знову свій, в части утрачений вплив на Балкані. Плян Росії тим зручніший, що перед єго оголошенем отримала она принципіальну згоду на него зі сторони Болгарії, а також зі сторони Франції, Англії та Італії. Болгарія не відкидає такої пропозиції, бо до сего змушує її незвичайно скрутне положене, яке грозило її або війною, або упокоренем перед Туреччиною. З другої сторони в се для Болгарії презигнованем з дотеперішньої політичної независимості, поворотом під російське ярмо. Коли російський проект здійснить ся, тоді Болгарія стане під чим іншим, як філією російського пансловізму. Заходить ще питане, чи Туреччина згодить ся на сю пропозицію, яка її в хвилі, коли она потребує дуже готівки, не дасть нічого. Можна лише пожалувати, що Туреччина не приймає відразу сего, що жертвувала її Болгарія. Буде она мусіла подумати над якимсь дипломатичним способом, щоби увільнити ся від непожаданої помочи російського „приятеля“.

— На міністеріальний раді в Царгороді прийшло до дуже важливих ухвал, наслідком яких Туреччина буде увільнена від довгів, які мала заплатити Росії в протягу 74 літ. Великий везир освідчив супроти редактора „Ені Газета“: В засаді приймаємо російську пропорцію, бо через те усуваємо можливість війни. Ми уважали своїм патріотичним обовязком понести тую оферу.

— Із Царгорода доносять, що Англія в цілі ослаблення російських впливів в Туреччині задумує прийти її в поміч з пожичкою. Два англійські бан-

тим самим доказ, що кооператива може здійснитись. Чому би всі люди не могли робити того, що може робити мала їх скількість. Таж з насіння, яке розкидає по землі природа сходить одно на мільйон, а може навіть одно на мільйрд, а наші марніють. І що з того? То одно зерно, що зійде, вистарчає для заховання роду, воно одно вистарчає, щоби доказати, що зерно має силу жити.

Брешті в моральній сфері ніяке зерно не гине. Навіть кооперативні спілки, які упали, не були безпожиточні. Вони були кооперативній справі вказівками, зазначенем перешкод, з якими боролись і через які упали, брешті доброю вірою та ожтою. Все те мусить заважити в тій ненастаний праці, яку відбуває людський рід.

Я вірю, що ніяке добре діло, навіть схилене, не гине. Вірю, що добрі діла мають позагробове життя і що навіть ті, які видаються нам мертвіта на віки похоронені, зійдуть колись та видадуть овочі.

Отже тепер, коли підносимо радісний тоаст за здоров'я триумфуючих кооператив, поручаю вашій пам'яті ѹ померші кооперативи. Вони мають право до вашої вічності, а навіть чести. Gloria victis! Помершим честь!

Вже свою готовість дати 125 мільйонів пожички.

— Меморіалу Сербії до держав не розіслано досі з причини ріжниці поглядів на деякі його пункти між Росією а Сербією. Росія не хоче згадитись на уміщенні деяких жадань Сербії в згаданій ноті.

— В Перзії, в околиці Табріс прийшло до стички між повстанцями, а відділом кінниці Сахмед хана. Повстанці втратили понад 100 людей.

НОВИНКИ.

Чернівці, 8. лютого 1909.

Налендар. Нині, понеділок 8. (26.) Ксенофон, Аркадія, рим. Івана з Мати. Завтра, вівторок 9. (27.) Пер. мощ. Івана З. рим. Апольонії Д.

Особисті вісти. Посли Василько, Спинул, Пігуляк вернули до Чернівців.

Виборці II. і I. класи, що не дістали легітимацій до громадських виборів в Чернівцях, які відбуваються нині (вівторок) з II. класи, а позавтра (в четвер) з I. класи, дістануть їх в сам день виборів від комісії в магістраті. Отже приходить і рекламуйте, бо кождий наш голос дуже важливий для черновецьких Руцинів.

Закон про видлові школи на Буковині, який сейм ухвалив на послідній сесії, предложені правителству до санкції, якої можна напевно надіяти ся, тому що правительство одобрило проект закону вже з гори. Отже недалекий вже час, що й на Буковині стануть видлові школи, на що звертаємо увагу нашого учительства, щоби готовили ся до кваліфікаційних іспитів для видлових шкіл, хто чує в собі до того силу.

З краєвого видлу. Краєвий видл позволив на засіданню, яке відбулося ся дня 5. с. м. під проводом маршала бар. Юрія Василька, підвищити громадські додатки до податків в отсіх громадах: Позні коло Сольки 95 проц., Кабин 140 проц., Новий Солонець 125 проц., Негостина 70 проц., Карапчів н. Ч. 65 проц., Негріяса 149 проц., Городівці 93 проц., Горішні Співівці 75 проц., Стульшівці 98 проц., Хлівище 98 проц., Бряза 100 проц., Шварцталь 113. 7-проц. додаток. В місцевостях: Радівці, Серет. Сторожинець, Сучава і Вашківці н. Ч. заведено філії уряду посередництва праці; директорами тах філій іменовано: в Радівцях Семена Сарафіновича, в Сереті Теофіля Старчевського, в Сторожинці Саламона Ленцера, в Вашківцях А. Бромільського а в Андражальського Якова Шеца. Інженерови Іванови Коварчикови, вольонтареви в кр. культурно-технічнім уряді призначено адютом 100 кор. місячно. Полагоджено кілька рекурсів в громадських справах, громаді Якобені уделено позички 7000 кор. Ухвалено розписати конкурс на посаду ветеринара в Кімполяні. Доставу біля в красивім заведеню божевільних поручено Ф. Мітельманові в Чернівцях.

Баль Руцинів. Так називають ся тай дійстно в великих вечерниці ак. тов. „Союз“, які відбулися вчера у великій салі музичного товариства в присутності ексцепленцій президента краю, маршала краю і митрополита величаво. Обширніше спровадане подамо завтра.

В справі публичних вкладів філії „Рускої Бєсіди“ в Кіцмані рішило краєве правителство, що такі вклади підпадають, як ми писали, під закон о товариствах і обрахах а не під цісарський закон з р. 1850, як се задекретовало було кіцманське старство. Подаємо се до відомості всіх наших товариств, що після сего рішення вистарчав, коли товариство, що уряджує публичні вклади, повідомить староство нещемпльованим письмом що найменше 24 годині вперед, подаючи в письмі день, годину, місце і предмет вкладу.

З ц. к. управи руху. 5. с. м. застановлено з причини сънігової замети рух між стаціями Волоскій — Банилів — Кошу.

Вечерниці кіцманського „Бояна“, що були сеї суботи, випали дуже добре. Численне товариство бавилося дуже добре до ранку, оставивши нашій бурсі в Кіцмані майже 400 корон.

Справа Січинського перед американським судом. В американській „Свободі“ читаемо: Дня 7 червня відбулося віче Поляків в Bremond Tex, яке мало на цілі обговорити справу Січинського. На зібраню було присутніх 20 Поляків, яких шайка, змобільзована польськими шовіністичними тижневниками, не могла здорово розслідити політичну ситуацію в Галичині. Виходачі з шовіністичного становища „польського стану посідання“ в Галичині, зараз з самого початку почали кричати на Русинів вимахуючи не лише руками, але й ногами. Щоб дати ще ліпше свідоцтво „польській культурі“, почали прозивати руський народ такими епітетами, як „hajdamači“, „šmierdzacy Rusini“, „Pasy drzeć z Siczynskiego“ etc. Сього було за богато для кількох Русинів, находящих ся при-

падково на зібраню і М. Турлак запротестував проти обид кинених на вільний землі на наш народ. Се не помогло. Тоді Турлак віддав цілу справу перед суд. Обиджений руський народ заступав д-р. Ненгу Moherd' Американець, котрий в своїй промові ілюстрований фактами з галицької політики, заапелював до судів присяглих, як синів вільної землі Вашингтона, щоб положити кінець обидам викраданім на руські народність. „Руський народ — сказав він між іншим — уживав різних способів, щоби боронитись проти польської нахабності, а коли легальні протести не помагають, сей народ хапається за засуди нелегальні. Се політика в Галичині під пануванням Польщі. Але ми Американці не съміємо позволити на те, щоби на нашій землі один народ обиджав другий.“

Арештоване українського журналіста. В Київі арештовано українського журналіста Ю. О. Квасницького, засудженого київською судовою палатою на два роки кріпости за перевозуване виборські відозви. Відозву найдено у него під час ревізії „Громадської Думки“.

Убийство. В Узині на Україні замордовано цілу семю селянинів Івана Марченка: Убито його самого, трилітній дочка і однорічного синка Івася Марченка та його жінку убито чимсь острим, а діти задушив убийник. Думають, що се бійство повнівно з пістти а не задля грабіжи.

Скрипка Паганінного. Бронислав Губерман, який перебував хвилево в Генуї, дав почин до устрою концерту на дохід жертв землетрясения і заражав, щоб ему позволено на тім концерті грати на скрипці Паганінного. Ту скрипку переховують від 57 літ в Генуї, а дарував їй місту син величезного скрипака. Величезна недоля родимів з по-пудневої Італії отворила ворота жілізної каси, де на голубому шовкові, під подвійним склом спочивала скрипка „великого Нікола“ і Губерманові позволено привернути мову старим струнам та збудити їх звуком милосердя в людських серцях. Ціла Генуя поспішила до театру „Саро Felice“, щоб почути звуки інструменту, що вже набрав казочного значення. Генуенці зготували Губерманові величезну овацию.

Із штуки і літератури.

Репертуар міського театру. Вівторок, 9. „Die Pirre“, середа 10. „Im weißen Rößel“, четвер 11-го бенефіс капельмайстра Карля Грубеца: „Die Africane“ опера в 5-ох діях Г. Маєрбера, пятниця добродійне представлене на дохід жидівської бурси, „Die Liebe wacht“, субота, 13. по полуздні, представлена для учеників „Minna von Barnhelm“, вівтором бенефіс Августа Лішке: „Boccaccio“, неділя по полуздні: „Der Liebeswalzer“.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 8. лютого 1909.

Зундаль (Швеція). (Кб.). В кількох місцевостях східної часті провінції Медельпіад далося чути досить сильне землетрясение. Під час землетрясения, яке далося чути пополудні було чути підземний гук.

Петербург. (Кб.) Телеграфічна агенція довідається слічайно, що турецкий амбасадор предложив вчера міністрові заграницьких справ відповідь на предложені Росії в справі фінансового посередництва. Порта не жадає урегульували турецко-болгарські граници і не має ніяких принципіальних закидів проти російського проекту. Вони предлашають фінансову угоду на основі цілковитої ліквідації воєнного відшкодування, яке винна Росії. Російське правителство нараджує ся над проектом.

Петербург, (Кб.). Проф. Грабовський виголосив виклад про славянофільський рух та про теперішнє положене на Балкані і осудив строго агітацію проти архієпископії Воснії. Обурені Себії та Чорногорі, які приглядалися спокійно окупації, неоправдані. Славяні під пануванням Австро-Угорщини є щасливіші та поступили далі вперед як інші славянські народи. Старий паславізм і теперішній неославізм се великих блуд. Росія не повинна класити на карту стару приязнь з сусідом задля дурної фантазії.

Торговиця збіжа.

В Чернівцях платили дня 1. лютого 1909 за 50 кр.

Ішениці	11-25—11·40
Жита	9·30—9·40
Ячменю броварного	8—8·25
Вівса	7·50—7·60
Кукурудзи, пріма	6·60—7·75
Кукурудзи, нової	6·20—7·20
Пшеничної соломи	4·85—4·95
Житної соломи	5·25—5·35

Найстарший товарний дім **В. БАЛЬТИНЕСТЕР** Найстарший товарний дім

Чернівці, ул. Головна (Енценберга) ч. 3.

Заложений в р. 1873.

Склад ц. к. уприв. фабрики товарів з альпаки і хінського срібла В. Бахмана і Скі у Відні.
Склад капелюхів І. Генрика Іти у Відні, Йос. Піхлера і Синів в Грацу.

Телефон: число 301.

Склад черевиків Ф. Л. Попера в Хрудимі,

Ант. Чапека у Відні.

Ляжерки, черевики і мешти.

Циліндри і кляки.

Ріжнородні Рукавички.

Панчохи і шкарпетки у ріжних красках.

Мужескі фракові сорочки.

Ковніярікі, маншети і хусточки до носа.

Вахлярі, цигарнички і пера струсеві.

Шовкові шалики.

Боя з пер.

Шовкові шарфи і відзнаки на баль.

Парфуми і мила, пудри, щіточки і гребіні.

Черевики до снігу і кальоши найліпшої сорти.

Самостійний склад Саночок із льобенької стали і феєїксу по цінах фабричних. Ріжнородні деревяні Скі і всяки артикули для саночників.

Товари футряні і вовняні по знижених цінах, як також ріжні зимові артикули.

Рушниці, зброя і муніція.

Великий зарібок

приносить побічне заняття кожному господарові, купцеві предпріємцеві урядникові і т. п.

До виробу

Чемектових дахівок

не треба фахового знання. До того спеціальних машин також на сплату ратами, достарчав

155 (-)

I. ПІМОНОВИЧ

Чернівці, ул. Святої Тройці ч. 20.

склад фабричний машин для загального цементового виробу.

Проспекта коштів і цінники даром. — У всіх місцевостях Буковини і східної Галичини, пошукувані заступники. — Писемні оферти адресувати на повисшу фірму.

Найперше і найбільше буковинське еtablісема в тій галузі.

**Хемічна пральня і фарбарня
Дамської і Мужескої гардероби,**
уніформів і ріжнородних матерій, як: футер, матерій на меблі, гардинок, занавісок, портиєр, рукавичок Glacé і корунок.

Спеціальність: Хемічна пральня і фарбарня шовків найліпшої сорти. Ваірцева фарбарня і знаменита пральня фіранок ріжного роду.

САЙФЕРТ і ТУЧАПСКИЙ, Чернівці

Централка:

ул. Русна ч. 15.

Мірні ціни.

Замовлення з провінції сейчас.

Інники даром і оплатно.

усувач нагнітока

Г. ФДІЛЕР

Чернівці, улиця Руска ч. 8.

Купуйте лише у своїх людій!

Новоотворене

Високою
ц. к. краєвою управою кон-
десмондаве

Міжнародне

Бюро Подорожні

„СВІТ“

Средній і С-ка

в Чернівцях (Буковина), улиця Кохановского число 1.

165 (-) видає карти корабельні до

Канади, Сполучених Держав (Америки),

Аргентини, Бразилії, Азії, Африки

і т. д. і т. д.

Карти на залізниці європейські, канадські та американські.

Карти на спальні вагони. — Карти прогулкові та окружні.

Купуйте лише у своїх людій!

Ukrainische Rundschau

однією українською часопись на німець-
кій мові, що заступає інтереси україн-
ського народу перед культурним съ-
том, виходить раз на місяць в обемі
48 сторін з додатками і коштує на рік
лише 8. Кор. є обов'язком кожного ін-
телігентного Русина передплачувати єго
часопис. Адреса редакції і адміністра-
ції: Wien XVIII/3 Franzfelderstrasse, 2.

Сего тижня отворить ся

СКЛЕП

«Укр. видавничої Спілки»
для продажі паперу і приборів шкільних.

Чернівці, улиця Півнична число 6.

(—) (Дім В. Данилевича).

Вкладка 50 кор. (дозв. і ратами). Посилати

на Адр. склепу до рук В. Данилевича механіка.

Доставці для буковинського звязку урядників

Міжцер & Шехтер, Чернівці

Ринок (напротив буковинської щадниці)

поручають свій богато асортованій склад осінніх і зимових артикулів: **Капелюхи з льодену, фільцу і плішу**, з ц. к. надвірних фабрик капелюхів В. Плеса, Антона Піхлера, І. Гікля Синів, як також італійської фабрики капелюхів G. Borsalino. **Шапки з льодену, футра і сукна** ріжного роду. — **Плішові і суконні чепці** (капузи) для дітей. — **Шалі і хустки** з женілії, вовни і шовку. — **Білі** для панів і дітей, біле і у красках, ковніяріки, маншети, краватки, обгортики, рукавички, панчохи, шкарпетки, шельки, палички і камизельки. — **Великий склад черевиків**, найелегантніше виконане, для панів, пань і дітей, як також американські черевики так звані Goodyear Welt. — **Найбогатший вибір у товарах футряних волічкових** ріжного роду. — **Артикули для саночників.** — **Артикули до подорожні.** — **Коци плішові і з верблюдової вовни.** — **Правдиві петербургські кальоши.**

Замовлення з провінції дешево і сейчас.